

Lider Doğulur mu? Lider Olunur mu?

Amrop International
Prof. Dr. Yeşim Toduk Akiş

15 Ekim 2008

Yönetici ve Lider Kimdir?

- Her yönetici “Lider” olabilir mi?
- Yöneticilerin “Lider” olma yolunda sahip olması ve geliştirmesi gereken özellikler nelerdir?
- Türkiye’deki “Liderler ” farklı mı?

Yöneticilik ve Liderlik Karşılaştırması

YÖNETİCİLİK

LİDERLİK

“Düzen ve tutarlılık gerektirir”

“Değişim ve yenilik gerektirir”

Plan ve bütçe hazırlamak

Yön belirlemek / Vizyon oluşturmak

Örgütlemek ve kadro oluşturmak

İnsanların vizyon doğrultusunda hizaya girmesini sağlamak

Kontrol etmek ve problem çözmek

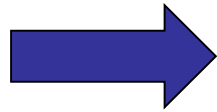
Motive etmek / Esinlendirmek

Kaynak : “ Leadership: Theory and Practice”, Peter G. Northouse, 1997 ve Kotter, 1990.

Yönetici Ne Yapar?

Yönetici

İş yönetir

İnsan yönetir

Bilgi yönetir

Lider Kimdir?

- ❖ Lider, gerçekten takip edeni olan kişidir.
- ❖ İlişkisel bir anlatımdır; bireysel değil.

Liderlik

- ❖ Liderlik, liderleri ve takipçilerini anlamlı bir şekilde birbirine bağlayan, tarafların katılımlarına değer yükleyen, güç ve yetkiyi liderler ve katılımcılar arasında paylaştıran bir süreçtir.
- ❖ Katılımcılar, liderliğin sürükleyici güçleridir; kurumun vizyonunu gerçekleştirmesi için katkı yapmaya yetkilidirler.
- ❖ Dönüştürücü (transformational) lider, liderlik ederken, yüksek idealler koyar; özgürlük, adalet, eşitlik, barışı öne çıkarır.

Karizmatik Liderlik

- ❖ Karizmatik liderlik; güç, kendine güven, ideallerine sahip çıkmayı gerektirir.
- ❖ Kriz zamanlarında doğal olarak ortaya çıkabilir.
- ❖ Takipçileri tarafından bir lidere çok fazla itaat edilmesi, liderin bu gücü suistimal etmesine yada boş bir hayalden başka bir şey olmayan bir vizyon ortaya koymasına neden olabilir. Kurumları yıkan, takipçilerini ölüme sürükleyen güç ve etki sahipleri olmuştur. (Hitler)

Araştırma Metodu

- Derinlemesine yüzyüze görüşmeler
- 5000 Yönetici ile görüşme:13 yıl, 500+ proje
- İş Geliştirme – 400
- Kariyer Koçluğu – 200
- TOPLAM 5600 Görüşme

- Anket yolu ile yurtdışında çalışan ve derinlemesine görüşmelerde başarılı bulunmuş 70 yöneticiye Global Yönetim anketi yollandı.
- 39 yönetici cevapladı;
- 35'i yabancı şirketlerde,
- 4'ü Türk şirketlerinde yurtdışında çalışmaktalar.

21 Lider Özelliđi

1. Güven
  - Güvenmesi/Takipçilerine güvenmesi (onların yetkinliklerine güvenmesi)
  - Güvenilir olması/Takipçilerinin güvenini kazanmış olması
2. Açık iletişim kurması
3. İnancı, kararlı ve tutarlı olması
4. Adalet duygusunun olması
5. Vizyon sahibi olması
6. Beklentileri vizyonla bütünleştirmesi
7. Yenilikçi olması
8. İnsanlara karşı duyarlı olması
9. Örnek teşkil etmesi
10. Tutkulu ve fedakar olması
11. İlham vermesi
12. Motive etmesi
13. İyi bir dinleyici olması
14. Mütevazı olması
15. Gelişim odaklı olması
16. Sinerjik takım kurabilmesi
17. Durumlara karşı duyarlı olması
18. Hızlı ve etkin karar vermesi
19. Hız (zamanı etkin kullanması)
20. Esnek olabilmesi
21. Bilgi sahibi olması

VİZYON Nedir?

- Lider vizyonu ile ne yapar?
- Takipçiler bu vizyon ile bütünleşerek nasıl katılımcı olurlar?

Bir Lider'den Vizyon Örneđi

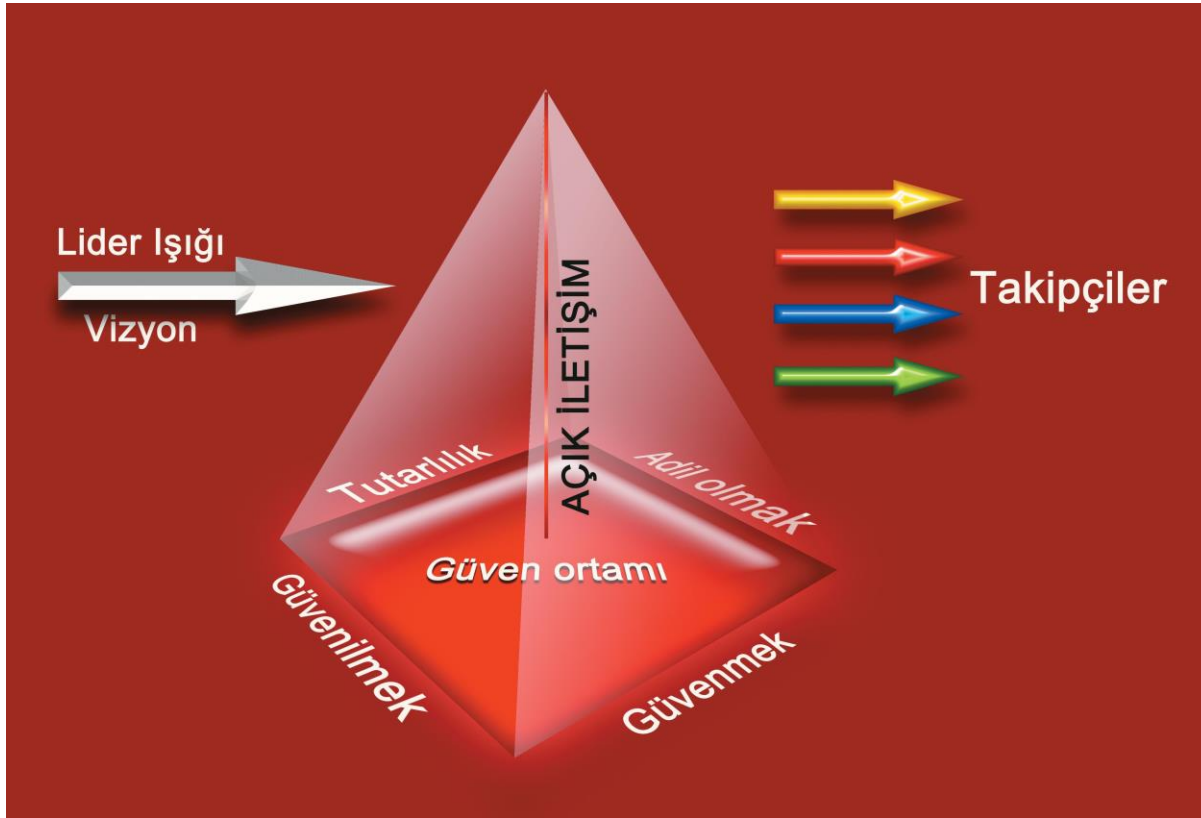
Japon Toyota'nın Başkanı, Katsuaki Watanebe ve vizyonu... 2007

“ *Mühendislerimden havayı temizleyen, kazayı önceden gören ve önleyen, sürücü ve yolcuların yaralanmasını engelleyen araç üretmelerini istiyorum. Bu benim en büyük hayalim. Bunları yaptığımız ve gerçekleştirdiğimiz zaman, araştırma ve geliştirmede bir numara olacağız. Üzerinde çalışmamız gereken birçok hedefimiz var”*

Alıntı: Hürriyet Gazetesi, 29 Ekim, 2007, Ekonomi sayfası

Liderlik ve Güven Modeli

Güven Nedir?

Güven kelimesinin tanımı, Türk Dil Kurumu sözlüğünde şu şekilde yer alıyor:

“Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat.”

Güven Nedir?

1. İçtenlik, sahicilik, dürüstlük, erdem ve onur içerir (etik meseleler).
2. “Kibar ikiyüzlülük” değildir.
3. Taahhütlerde bulunma ve bunları yerine getirme meselesidir. Devamlılık ve süreklilik içerir.
4. Bir süreç sonrası bugünü ve geleceği kapsar. Gelecek ile ilgili güven vermeyi içerir.